

Stortinget
v/ Familie- og kulturkomiteen

Oslo, 15. oktober 2019

Høringsnotat - Voksenopplæringsforbundet

Voksenopplæringsforbundet (Vofo) er interesseorganisasjonen til de 14 offentlig godkjente studieforbundene i Norge. Studieforbundene bidrar til organisert opplæring i nær 500 frivillige -og ideelle medlemsorganisasjoner. I 2018 arrangerte studieforbundene 43 338 kurs med nærmere en halv million deltakere over hele landet.

Momskompensasjon

I regjeringens forslag til statsbudsjettet for 2020 er momskompensasjonen for frivillige organisasjoner økt til 1,7 milliarder kroner. Formålet med ordningen er å fremme frivillig aktivitet. Skal vi nå formålet om full momskompensasjon trengs det ytterligere midler enn det som er foreslått i statsbudsjettet for 2020.

Studieforbundene mottar i dag ikke momskompensasjon til tross for at de er i målgruppen for ordningen og er registrert i frivillighetsregisteret. Det fremgår av forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner at studieforbund ikke gis kompensasjon. Det har aldri blitt begrunnet hvorfor studieforbundene er ekskludert fra ordningen. Studieforbundene fikk momskompensasjon i den tidligere ordningen og burde også være omfattet av dagens ordning.

Vofo ber om at:

- Kapittel 315, post 70 merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner økes med 100 millioner kroner utover regjeringens forslag til 1,8 mrd.
- Komiteen gå inn for at studieforbund som bidrar til frivillig aktivitet, og ellers tilfredsstillende kriteriene gis rett på momskompensasjon.

Tilskudd til Studieforbund

Regjeringen sendte 27. september forslag til endringer i voksenopplæringsloven med forskrift på høring. Forslaget innebærer en deling av studieforbundene mellom Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet. 10 av 14 studieforbund foreslås overført til Kulturdepartementet. Familie- og kulturkomiteen vil få ansvaret for majoriteten av voksenopplæringen som skjer i frivillig og ideellsektor.

Opplæringen er en del av limet i frivilligheten og en viktig bærebjelke i det frivillige kulturlivet. Den sikrer nødvendig kompetanse til å drive og vedlikeholde organisasjoner og frivillig virksomhet, den bidrar til rekruttering og inkludering i lokalt organisasjons- og kulturliv, og den er et viktig virkemiddel for frivilligheten til å skape deltakelse i samfunn og arbeidsliv.

Studieforbundene stimulerer frivillige organisasjoner til å drive opplæring, gi faglig veiledning til lokale kursarrangører, er et faglig nettverk og driver voksenpedagogisk utviklingsarbeid for sektoren.

I statsbudsjett for 2020 foreslår Kunnskapsdepartementet 209,6 mill. kroner i tilskudd til studieforbund (Kap. 254 Post 70). Departementet skriver at:

«I løyvinga inngår ein reduksjon på 10 mill. kroner for å gi rom for andre prioriteringar. Reduksjonen vil bli teke frå opplæringstilskotet og vil ikkje omfatte tilretteleggingstilskotet eller grunntilskotet».

Reduksjonen i tilskuddet til studieforbund er lagt frem samtidig som regjeringen foreslår endringer i voksenopplæringsloven og en deling av studieforbundene. Kunnskapsdepartementet skriver i høringsnotatet at:

«Det foreslås en todeling av ordningen der en del innrettes som et mer målrettet kompetansepolitisk virkemiddel og den andre delen med vekt på mer generell kursaktivitet i frivillig sektor ... Dette vil tydeliggjøre de ulike ordningenes funksjon og styrke, og dermed legitimere ordningenes eksistens i større grad enn i dag».

Vi stiller oss derfor uforstående til at man svekker studieforbundene, samtidig som man ønsker å tydeliggjøre ordningenes funksjon, styrke og legitimitet.

Fafo lanserte nylig rapporten «Studieforbundene som læringskatalysatorer». Rapporten beskriver studieforbundenes rolle i voksenopplæringen, og undersøker hvilket utbytte deltakerne har av kursene. Et av funnene er at deltakere med lav formell kompetanse oppgir at kursene er relevante for deres deltagelse i arbeidslivet. Studieforbundenes opplæring oppleves som et nytt og positivt møte med en teoretisk læringsarena. Lærere/instruktører uttaler at studieforbundene har klare forventninger til kvalitet i læringen og at studieforbundene har vært avgjørende for at kurs blir gjennomført. Videre viser rapporten at læringsutbyttet er stort, og vi erfarer at det gjelder hele spekteret av fagområder innenfor både kompetansepolitisk og kultur- og frivillighetspolitiske mål.

Vi mener dette bekrefter studieforbundenes viktige rolle og bidrag til samfunnet. De er gode læringsarenaer, der deltakerne finner læringsmotivasjon, opplever mestring og får et godt faglig utbytte. Rapporten påpeker at årvisse reduksjoner og frykt for dårligere økonomiske rammevilkår sliter på ildsjeler og skaper lite forutsigbarhet.

VOFO ber om at:

- Kuttet i Statsbudsjettets Kap. 254 Post 70 Tilskudd til studieforbund lønns- og prisjusteres 2019 og økes med 25 millioner kr.
- Statsbudsjettets Kap. 254 Post 73 Tilskott til voksenopplæringsorganisasjonar lønns- og prisjusteres.

Med hilsen

Voksenopplæringsforbundet

Hege Irene Fossum
Leder

Stian Juell Sandvik
Konstituert generalsekretær